

ભારત વિશ્વગુરુ નહીં પણ વિશ્વબંધુ બને એવી કલ્પના: રાજમોહન ગાંધી

નવગુજરાત સમય > અમદાવાદ

‘મહાત્મા ગાંધીજીના પૌત્ર પ્રોફેસર રાજમોહન ગાંધીએ આઈઆઈટી ગાંધી નગરના વિદ્યાર્થીઓ અને ફેકલ્ટીઝ દેશના ભવિષ્ય સંદર્ભે રસપ્રદ ચર્ચા કરી હતી. તેમણે પોતાના ‘આર્ટિક્યુલેટીંગ અ વિઝન: લર્નિંગ ફ્રોમ લિંકન, ટાગોર એન્ડ ગાંધી’ વિષય પર વ્યાખ્યાનમાં દેશની એક વિકાસશીલ રાષ્ટ્ર તરફની ગતિ વિશે વાત કરી. ભારત વિશ્વગુરુના બદલે વિશ્વબંધુ કે વિશ્વમિત્ર બને તેવી અપેક્ષા તેમણે વ્યક્ત કરી હતી.

પ્રો. ગાંધીએ અલગ અલગ દેશોની

અલગ અલગ કવિઓ અને વિચારકો દ્વારા લખાયેલી કવિતાઓ કહીને ગાંધી દેશ વિશે અને રાષ્ટ્રવાદ વિશે શું અનુભવતા એ જણાવ્યું હતું. તેમણે વિદ્યાર્થીઓને સલાહ આપતા કહ્યું કે,

IIA ગાંધીનગરના વિદ્યાર્થીઓ સાથે દેશના ભવિષ્ય પર ચર્ચા

‘તેમણે એ બાબત પર મનન અને ચિંતન કરવું જોઈએ કે, નજીકના ભવિષ્યમાં તેઓ કઈ રીતે દેશના લોકો સાથે અને દુનિયાના લોકો સાથે હળીમળીને રહી શકે.’ તેમણે આગળ જણાવ્યું કે, ‘હાલ આપણને ઘણી વખત એવું સાંભળવા મળી રહ્યું છે કે, ભારત દુનિયામાં કેવી

રીતે આગળ વધી રહ્યું છે, અને તેની કેવી છાપ ઊભી થઈ રહી છે. હવે નજીકના ભવિષ્યમાં ભારત વિશ્વગુરુ બનીને ઊભરશે. પણ મારા મતે તેને ગુરુને દેશની ઐતિહાસિક પરંપરાની દૃષ્ટિએ જોવા જોઈએ. કારણ કે એ પદ્ધતિ શ્રેષ્ઠ હતી. બાકી જો એક ઊંચી પાટલી પર બેસેલો માણસ નીચલી પાટલી વાળાને કશુંક આપે એ દૃષ્ટિકોણથી હું વિરુદ્ધ છું. તેથી હું તો ભારતને વિશ્વગુરુના બદલે વિશ્વબંધુ કે વિશ્વમિત્ર બને તેવું ઇચ્છીશ. આજે ભારતની છાપ નાની નથી રહી અને તે દિવસે દિવસે વિસ્તરી રહી છે. તેથી ભારતના લોકોએ એકબીજા સાથે કેવી રીતે વર્તવું તેની સાથે સાથે તેમણે દુનિયાના લોકો સાથે કેમ વર્તવું તે પણ સમજવાની જરૂર છે.’

